

BAJAI FÜGGETLEN ÚJSÁG

POLITIKAI HETILAP

A bajai függetlenségi és 48-as párt hivatalos közlönye.

Megjelenik minden szombaton.

Kiadó: ifj. Wagner Antal könyvkereskedő.	Felelős szerkesztő: Dr. Valentin Emil	Főszerkesztő: Dr. Rajk Aladár orsz. képvis.	Főmunkatárs: Dr. Nyiraty János	Előfizetési árak: Egész évre 6 kor. Fél évre 3 kor. Negyed évre 1:50. Egyes szám ára 12 fillér.
---	---	--	--	--

Ugratás!

A kormánypárti lapok azt állítják egész héten, hogy valahára meg lesz a béke. Az ellenzéki lapok szerint nem lesz meg a béke, nem pedig azért, mivel állítólag semmi-féle engedmény nem lesz. Már most mi idelen a periferiákon mit gondoljunk? Lesz-e béke? Nem lesz-e béke? Az az egy bizonyos, hogy annyit tudunk, mintha a mellényünk gombját megolvasnánk amúgy „szeret“ „nem szeret“ módra, hogy „lesz béke“, „nem lesz béke“ s a melyik kijön az az igazi.

Ez az állapot pedig nekünk nem nagyon tetszik. Mit ugratnak a kormánypárti lapok a békével? Mit akarnak vele elérni? Mi a kormánypárti lapok jó intencióiban tisztelettel nem bizunk, nem hiszünk nekik egy szót sem.

Addig míg ő felségének azt a tanácsot nem adják, hogy a magyar nemzeti követelések csak részben is kielégítenek, addig mi a béke létrejöttében nem hiszünk egy percig sem.

A kormánypárti sajtónak békehiresz-

telései csak arra valók, hogy bennünket ugrasson. Ugyanis jól tudja ez a sajtó, hogy mi erőszakos megoldást nem akarunk és hogy azt az országra nézve károsnak tartjuk. Ha tehát erőszakos megoldást nem akarunk: akkor nyilvánvalóan a békét akarjuk. Minthogy továbbá ily hosszú ideig tart a passzív rezisztencia harca és mi csak azért harcolunk, hogy előnyös békét köthessünk; nyilvánvaló, hogy szívesen kötnénk békét, ha lehetne. Ezt tudva, tehát a kormánypárti sajtó beugratni akar bennünket, hogy nagyot sóhajtsunk, hogy hála Istennek vége a küzdelemnek, most jön a béke és adjuk be derekunkat.

De nem oda Buda. Sem odafenn a mi vezéreinket, se n idelenn a periferiákat beugratni nem lehet, mi nem hagyjuk magunkat.

Hát igenis, ha megegyezik a nemzet a koronával, akkor kész a béke, kész az öröm, kész a lelkesedés. De igenis olyan békét akarunk kötni, mely nyomán széles Magyarországon úgy a kunyhóban, mint a palotában öröm és lelkesedés támad, olyan békét akarunk,

amely a nemzeti követelések legalább jó részbeni kielégítéséből fog állani: olyan békét, mely ismét meghozza azt a nimbuszt, azt a szeretetet őfelsége részére, melyet rossz tanácsadói veszélybe hoztak, olyan békét akarnánk, melynek alapján Magyarország dolgozhatik az erős, hatalmas független Magyarország kiépítése nagy munkájában.

Ha ilyen békét akarnak, akkor ám kössék meg minél előbb, hogy minél kevesebb pusztulás és rombolás legyen. De ha nem ily békét akarnak, akkor békéről ne beszéljünk; akkor tartsunk továbbra is ki a passzív rezisztencia mellett. Hiába legénykedik a kormány, hiába erőszakoskodik, sem a nagy világot, sem minket félre nem vezet s most mi mondjuk azt a békére, a mit az a híres osztrák politikus mondott a magyar nemzeti követelésekre, hogy: „Wier können warten.“

—n.

TÁRCA.

Leánykérés.

Irtta: K—ő.

Alsó-, közép- és felsődégi Déghy Kálmán császári és királyi huszárfőhadnagy egy harmatos májusi reggelen, mikor a nap már meglehetősen fenn volt az égen és a madarak már régen csicseregték reggeli dalaikat, rózsás hangulatban viharzott be hónapos szobájába. A félhomályban látta, hogy valaki az ő ágyában alussza az igazak álmát. Azt gondolta, hogy az ő Jánosa. Szép lassan kihuzta a kardját és jól ráhúzott az alvóra. Erre oly választ kapott, amelyből rögtön tisztába jött, hogy nem a János. A hangjáról megismerte testi-lelki jó barátját szeredai Szervusz. Jánost, (közönségesen Muki,) aki szintén főhadnagy és a kit csak néhány hónappal ezelőtt helyeztek el más svadronhoz:

— Szervusz édes öregem! Hogy kerülsz ide? Mikor jöttél? Melyik vonattal? Honnan jössz? Hogy vagy? Egészséges vagy-e? Mi járatban vagy?....

— Lassabban, lassabban. Szervusz. Csak ne kérdezz egyszerre annyit. Majd mindent elmondok.

Kálmán egy széket tett az ágyhoz és leült.

— Igazán nem szép dolog, hogy minapi leveledben egy szóval sem jelezted jövedeledet. Mikor is érkeztél?

— A tizórással. Ide jöttem először, de nem találtalak itthon. Irtam is pár sort neked, ott van az asztalon, de időközben annyira elnyomott a buzgóság, hogy már nem birtam volna bemenni a városba a szállodáig, hát a te ágyadba dültem le, tudva azt, hogy reggelig úgy sem lát viszont kisdéd hajlékod.

— Rendben van! Igaz is, miért jöttél tulajdonképpen?

— Nősülési vizketegetésben szenvedek!

Kálmán erre szörnyűmódra elkacagta magát.

— Te?! Nősülni? A megátalkodott aglegény házasodik. Nem rossz!

— Ezen nincs mit nevetni fiacskám. Sok az adósságom.

— Aztán mondd meg igazgyöngyöm, kit akarsz egy emberéltre megnyomorítani?

— Adonyi Gizát!

Kálmán meglepetésében kitátotta szemét-száját.

— Csak Adonyi Gizát?! No ebből nem eszel kis öreg.

— Ugyan már miért nem?

— Azért! Én, barátom, az a leányt szeretem, nem hogy szeretem, hanem imádom. Az ő nevét imádságba foglalva fekszem és ke-

lek. Feleségemmé teszem, ha két kezem munkájával is kell a mindennapi kenyérünket megkeresnem... Mi volna számomra ez az élet ő nélküle: üres, sivár tengődés...

— Te, Kálmán, talán már ujabban verscsinálásra is fanyalodtál, hogy így beszélsz?

— Annyira még nem sülyedtem. Belőlem most a nagy, mérhetetlen szerelem beszél.

— Ugyan eredj a pokolba. Ami azt illeti, hát én se utálok; annyira amennyire szeretem én is, különben nem vicinálisoztam volna érette vagy tíz óra hosszat.

— Azt remélem, belátod, hogy kettőnké nem lehet. Valamelyikünknek le kell mondanai a kezéről.

— Hát mondj le! Indítványozta egykedvűen Muki.

— Azt nem. Én nem mondok le róla, még ha az egész császári és királyi armádia a feje tetejére áll. Olyan nincs!

Muki vonogatta a vállát. Néhány pillanatyú hallgatás után Kálmán, akiben még a pezsgő forró gőze dolgozott, nagybölcsen kivágta:

— Más megoldás nincs. Vivjünk amerikai párbajt.

— Hát a lipótvárosi bazilika nem kéne kardbojtnak? Borzasztó! Hogyan lehet valaki a huszadik században ilyen rém buta?

Politikai hírek.

Eötvös Károly memoranduma.

A memorandum-hírek szaporodnak. Azt már közöltük, hogy Andrássy semmiféle memorandumot nem adott át Fejérvárnak. Most azt írják, hogy Eötvös Károly adott át ilyen privát-memorandumot, amivel Fehérvár szerencsét próbál.

Erre vonatkozólag a „N. P. Journal“ mai számában a következőket írja:

»Körülbelül tizennégy nappal ezelőtt Fejérvár Géza miniszterelnök magánlakásában megjelent Eötvös Károly képviselő, aki most tudvalevőleg az újpárthoz tartozik s arra a régi barátságra hivatkozva, amely öt évtizedek óta a miniszterelnök személyéhez fűzi, a vigasztalan politikai helyzetről kezdett beszélgetni vele. Eötvös arra figyelmeztetett, hogy a válság főleg azért bonyolódott össze, mert az uralkodót nem kizárólag magyar szempontok irányították, hanem — ami különben természetes — azokat a tekinteteket is mérlegelte, melyeknek az osztrák császár szemében kell érvényesülniök. De talán a király tulságosan az osztrák tanácsadók befolyása alatt áll és azért kívánatos volna, ha ezeknek nézeteit a tisztán magyar momentumok pártatlan feltüntetésével paralizálnák. E célnak megfelelően, ha a koronát tárgyilagossággal memorandumban a válság tulajdonképpeni indító okáról informálnák. Eötvös Károly hajlandónak jelentette magát, hogy elkészít ilyen memorandumot, ha biztosítékot kap arra, hogy ezzel nem végez hiábavaló munkát, hanem az írása csakugyan a király elé kerül. A miniszterelnök erre kifejezte a készségét, hogy Eötvös elaborátumát a király elé juttatja, természetesen az esetben, ha az csakugyan a kellő tárgyilagosság határain innen marad. Eötvös a múlt héten átnyújtotta a memorandumot. A koalíció a memorandumtól teljesen távol áll.«

Lapzártakor értesülünk, hogy gróf Andrássy Gyula meghívást kapott ő felségéhez. A bécsi véleményt híven tükrözi vissza a Neue Freie Presse, mely a következőket közli:

»Azt a hirt, hogy Andrássy Gyula gróf a királyhoz való meghívást már megkapta, a beavatott itteni politikai körökben egész terjedelmében megerősítik, valamint az is teljesen bizonyos, hogy a magyar államférfi ennek a meghívásnak haladéktalanul eleget fog tenni. Andrássy Gyula gróf ebben az órában még Budapesten időzik, kétségtelenül azért, hogy fontos kihallgatása előtt politikai barátaival még egyszer érintkezésbe lépjen. Ideérkezésének rövid halasztása különben talán még azzal a körülménnyel is összefügg, hogy a királyt ma az általános kihallgatások és más ügyek nagyon igénybe veszik. Bármennyire igyekeznek is tehát Budapesten, bizonyára nem hiteles helyről szerzett értesülések alapján, hogy a helyzetet komor színben tüntessék fel és bármennyire bizonygassák is, hogy a koalícióval való tárgyalások egyengetése végett semmiféle lépés se történt, tény, hogy ez a lépés Andrássynak a királyhoz való meghívásával már megtörtént.«

Mindezen hírekkel szemben fenntartjuk vézercikkünkben kifejezett álláspontunkat; mi az egész dolgot csak ugratásnak véltük és várjuk a további fejleményeket. Bár ne lenne igazunk és az események megcáfolnák álláspontunkat.

Zombor közgyűlése.

Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága f. hó 25-én délután *Latinovits* Pál főispán elnöke alatt rendes közgyűlést tartott. A főispán a közgyűlésen hivatalosan bejelentette, hogy már régen kérelmezte állásától való felmentését, de kérvénye mindezt eddig nem nyert elintézés. Kijelentette azonban, hogy helyén csak addig hajlandó megmaradni, amíg a kormány intézkedései nem kerülnek összeütközésbe a törvényvel, és az ő hazafias érzelmével. Felolvasták ezután a közgyűlésen *Kristóffy* József belügyi ügyvivőnek legutóbbi rendeletét, amelyben a város alkotmányvédő határozatait megsemmisíti. A tanács és az állandó választmány javaslatára nagy lelkesedéssel egyhangulag kimondotta a közgyűlés, hogy az összes hazafias hatá-

rozatait a belügyi ügyvivő megsemmisítő rendeletével szemben is fenntartja s miután *Krisztoffy* rendelete helyi körülmények miatt végre sem hajtható, elleni felirati jogával él. A tanács és az állandó választmány javaslatát dr. *Baloghy* Ernő rövid, de lelkesítő, hazafias beszéddel támogatta, mire a közgyűlés kitérő tapsviharban és éljenriadalomban egyhangulag megszavazta azt. A városban a közgyűlés hazafias magatartása miatt nagyon lelkes a hangulat. csak az keltett általános kinos feltűnést, hogy a szerb bizottsági tagok tüntetőleg távolmaradtak a közgyűléstől.

Ujvidék és a tisztviselők.

Ujvidékről táviratozzák: *Szalay* Lajos polgármester elnöke alatt a törvényhatóság gyűlést tartott és a belügyminiszter megsemmisítő határozatát és rendeletét tárgyalta. A tanács indítványában hangsúlyozza, hogy a kormánynak semmit sem ad s a régebbi határozatait fenntartja, de a már eddig befolyt önkéntes adópénzeket az állampénztárba beszedtetve és az önként jelentkező ujoncokat sorozás alá bocsátja, megmenteni óhajtván ezzel a tisztviselőket, kik kenyerüket veszítik. Ezzel szemben *Balla* Árpád ismeretes indítványát terjeszti be. *Horváth* Géza dr. a tisztviselőkre való tekintetből az eddig befolyt adókat az állam rendelkezésére bocsátani kéri. A szónokot beszéde közben többször megzavarták *Virág* lelkész szerint ha veszélyeztetett a tisztviselők anyagi helyzete, akkor felteszi róluk, hogy elsőbbség ismerik az alkotmány védelmét, mint saját magukét. *Demetrovics* főkapitány szintén tisztviselőkre háromló nyomorra tesz figyelmessé. *Balla* Aladár dr. főügyész kijelenti, hogy a főkapitánynak ügyvédi irodájában addig ad alkalmazást, míg a rendes állapotok helyreállnak. Ha baj érné és fizetését, melyet esetleg elvesztene, három házára betábláztatni engedje. *Wimmer* bizottsági tag amellett érvel, hogy a felfüggesztett tisztviselő nem veszítheti el egész fizetését s ajánlja *Balla* indítványának elfogadását. *Tomics* Jásó szintén

Kálmán erre nem szólt egy kukkot sem, hanem elővette a tárczáját, megkínálta vendégét egy szivarkával s maga is rágyújtott.

— Te amerikai, szólts kis vártatva Muki. Azt belátom, hogy mind a ketten nem vehetjük el. Nem bánom legyen hát felfedezetlen északi sarki párbaj.

— Milyen az?

— Magam sem tudom, felelte mosolyogva Muki, de hogy hallálal nem végződik annyit sejtek. Ird fel a nevünket egy-egy darab papírra, tedd bele a sapkádba és majd kihúzzok egyet. Akinek a nevét kihúzzom azé lesz a lány.

Muki a Kálmán nevét húzta ki.

— Győzött az igazság! ujjongot Kálmán. Több jogom is van Gizához, mint neked, hiszen már vagy egy fél éve udvarolok neki.

— Muki időközben kivette a sapkából a második cédulát és csupa szokásból megnézte. Azon is a Kálmán neve volt.

— Kis piszok te csaltál. Ezen is a te neved van.

Kálmán mosolyogva két újabb cédulát írt meg:

— Megbocsájtható nekem ez a kis inkorrektség, mert a szerelem mindenre képes.

Most a Muki neve jött ki.

Kálmán halkán elkezdett fütyülni. Tetette magát, mintha nem is bántaná az egész dolgot, pedig csak úgy forrott benne a méreg.

— Te Muki!

— Mi baj?

— Késő van már, nem igen érdemes lepihenni, menjünk el valahova.

Muki hamarosan magára kapkodta parádés ruháit és elmentek. Útközben elhatározták, hogy délben kéri meg Muki a Giza kezét, Kálmán pedig vár rá a Grandban és ott majd beszámol mindenről.

A nagytemplomban éppen delet harangoztak mikor Szerday átlépte Adonyiék küszöbét.

Már egy óra is elmúlt, mikor Muki az étterembe berobogott, ahol Kálmán türelmetlenül várta. Muki arca sugárzott az örömtől. Kálmánt ennek láttára majd megvette az irigység.

— Megkaptad? kérdezte kíváncsian, fűrkésző tekintettel Kálmán.

— Nem!

— Aztán minek örülsz olyan nagyon?

— Annak, hogy nem az én nyakamba varrták.

— Nem értelek. Beszélj világosan.

— Mindjárt. Hát Adonyiék nagyon örvendtek a viszontlátásnak. Mikor aztán a rendes kérdéseken és jeleneteken átestünk, jövedelem célját kezdtem ékes szavakkal fejtegetni. Erre kijelentették, hogy Giza már nem szabad. Valami csámpás civillel borítják össze, holnap lesz a hivatalos eljegyzés.

— És ennek örülsz te ennyire?

— Ahogy vesszük. Eleinte iszonyuan dühös voltam, de most örülök, hogy nem adták

ide nekem. Különben várd a végét. Amint tőlük elmentem, a korzón azzal az izé fiúval... Molnár Gyuszival találkoztam, akit most nem régiben tett meg az atyafiság árvaszéki ülnöknek. Nagyon örültünk egymásnak. Mikor azt kérdezte, hogy miért vagyok itt, kitérő választ adtam. Később rátereltem a beszédet Adonyiék vagyoni állapotára. Gyuzsi azt mondta, ha nem csalódom ő veszi el, hogy Gizának össze-vissza alig van negyvenezer bögője; az anyjának van a háza és az ura után nyugdíjat kap... De milyen szemtelenek az emberek! Én azt gondoltam, mikor láttam, hogy az Adonyiék milyen nagy lábon élnek, hogy róluk csak százazrekkel kapcsolatban lehet beszélni. És most kistül, hogy alig van valamijük... Hála Istennek, hogy nem ígértek ide nekem az ő kacsóját. Ha elvettem volna, igazán nem tudom, hogy mit csináltam volna vele. A kaució, a tartozásom... Nem maradt volna egy huncut réz se, vagy még én fizettem volna rá. Szerelemből nem élünk meg.

Kálmán figyelmessen hallgatta végig Mukit. Mikor befejezte mondókáját, Kálmán felcsapta a monokliját és a bajuszát pödörgette nyugodtan csak ennyit mondott:

— Te Muki, ne gondold ám, hogy én szerelmes vagyok abba a fehérnépbe. Tudod ma reggel szesz jó kedvem volt, hát tréfáltam. Csak tréfa volt az egész.

pártolja Balla Inditványát. Balla Aladár dr. inditványát 39 szavazattal elfogadták a tanács 33 szavazata ellenében. Délután 6 órakor a gyűlés véget ért. A jóléti bizottság a gyűlést megindította. *Teleky* Arvéd gróf képviselő újabbán 6400 koronát bocsátott a bizottság rendelkezésére.

Közyűlés.

Baja város törvényhatósági bizottsága 1906. évi január hó 30-ik napján délután 3 órakor rendszerinti közgyűlést tart, a következő tárgysorozattal:

1. Polgármester időszaki jelentése a közigazgatás állapotáról.
2. Az igazoló választmány jelentése a múlt évi december hó 7-én megejtett pótválasztás igazolásáról.
3. A lóavató bizottság elnökének megválasztása.
4. A kereskedő- és iparos-tanoncziskolai bizottság kiegészítése.
5. A városi tanácsnak előterjesztése a katonavárosi új temető mögötti területnek kihasználása tárgyában.
6. Ugyanannak javaslata Tomcsányi Sándor bizottsági tagnak a piacz olcsóbbá tétele iránt beadott inditványa tárgyában.
7. Ugyanannak előterjesztése a szt. Ferenc-rendiek által fizetendő boritaladóátalány tárgyában.
8. Szepesvármegye közönségének átirata a pisztolyok, forgópisztolyok, Flobert-fegyverek és botpuskák árusításának korlátozása tárgyában.
9. Belügyminiszteri leirat a városi közkórházi építkezés felülvizsgálatának eredményéről és a városi tanács előterjesztése az építkezéssel kapcsolatos költségeknek fedezése tárgyában.
10. Scharpf Elek kérvénye a város kötelekébe leendő felvétele iránt.
11. Kovács József kérvénye a város kötelekébe leendő felvétele iránt.
12. A Délmagyarországi Közművelődési Egyesületnek kérvénye a Szegeden felállítandó internátus költségeihez való hozzájárulás iránt.
13. Dr. Nyiraty János és dr. Szirmai Vidor bizottsági tagoknak jelentése az alkotmányvédő bizottságból való kilépésükről.
14. Dr. Lemberger Ármán és dr. Bérczi Albert kérvénye a városi bérházban dr. Lemberger Ármán által birt lakás bérletének átruházása és a bérlet meghosszabbítása iránt.
15. Sternfeld Vilmos kérvénye a városi bérházban birt lakás bérletének meghosszabbítása iránt.
16. Bayer Hermin kérvénye a városi bérházban birt bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt.
17. Fischer Béla kérvénye a városi székház épületében birt bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt.
18. Rajkovits Károly kérvénye a városi székház épületében birt bolthelyiség bérletének meghosszabbítása iránt.
19. A városi tanács jelentése Magyar Ádám városi őrnek nyugdíjazása tárgyában.
20. Wilhelm Károly román. kath. kántornak kérvénye évi 200 kor. személyes pótlék megszavazása iránt.
21. Rotschild Zsigmond kérvénye hirdetési oszlopok és táblák felállításának engedélyezése iránt.
22. Gyulánszki József kérvénye a Kigyó-utcában teljesített kövezési munka után érdeembe hozott keresetének utalványozása iránt.

23. Spitzer Károly és társai kérvénye a Dunához vezető posványosi út kikövezése iránt.

24. A »Bajai kereskedő ifjak egylete« kérvénye az egylet tulajdonába átment Deák Ferenc-utcai ház telkén keresztül vezető folyókának befedése iránt.

25. Herdlein Lajos napidijas őröknek kérvénye jutalomban való részesítése iránt.

26. Szaday Kálmán irodatisztnak kérvénye 8 heti szabadságidő engedélyezése iránt.

27. Svarka Gábor közbizományi szolgának kérvénye 60 korona fizetési előleg utalványozása iránt.

Netán utólag még beérkező és szabályszerűen közzé teendő egyéb tárgyak.

HIREK.

Eljegyzés. *Szondy* Belluskát, *Szondy* Mátyás zombori törvényszéki bíró és *Juray* Matild urhölgy leányát, eljegyezte *Trischler* Antal zombori honvéd hadnagy. *Szondy* Mátyás Baján, mint albiró több éven át működött, kiérdemelvén városunk szeretetét és bizalmát. Az örömanya pedig bajai születésű, a köztisztviselőben álló *Juray* család tagja néhai *Juray* Antal leánya. Szívből gratulálunk e frigyhez.

Az „Izr. Nőegylet“ f. hó 20-án tartotta meg szokásos farsangi táncestélyét, melyet fényes anyagi és erkölcsi sikerénél fogva méltán sorolhatunk az ideai bál szezón legsikerültebb mulatságai közé. Különös érdekességet kölcsönzött a bálnak a fejdíszes hölgyek tarka serege, kik virágos fejdíszekkel magukkal hozták a csapongó jókedv tavaszi levegőjét. És ha sajnálattal nélkülöztük is társadalmunk ama tagjainak jelenlétét, kik hivatalva lettek volna a táncmulatság sikereiben osztozni, mégis, nem mondhatjuk, hogy ezen körülmény az estély fényéből bármit is levont volna, mert valamely mulatság sikerét, nem a megjelent közönség nagy száma határozza meg, hanem az ott uralkodó vidámság és kedélyhangulat. Sőt éppen a tömeges fölvonulások, mint a tánc forgalmi akadályai nem ritkán az egységes jókedv keletkezésének is gátat vetnek. Ezért tapasztalhattunk ezen a mulatságon oly hamisíthatlan jó kedvet, oly derűs kedélyhangulatot, mely egész a hajnali órákig együtt tartotta, ezen nem túlnagy számú, de választékos társaságot. Kedves látványt nyújtottak a szebbnél-szebb fej és fejhaj-fej díszek, melyek fényes tanujelét adták viselőik kiváló izlésének. A leányok közül különösen tetszetek *Schlieszer* Margit (bébé kalap »mousseline de soie«-ból ibolyával díszítve), *Schwarcz* Olga (vadrózsa) és *Weidinger* Ella (almavirág) fejdíszei. Az asszonyok közül nagy tetszést aratott ötletének eredetiségénél fogva dr. *Koller* Imréné (szőke paróka bébé kalappal, utóbbi vörös rózsákkal díszítve) fejdísz. továbbá *Feuermann* Sománé (rococo), dr. *Hesser* Gyuláné (fekete jette ékszerrel), *Freund* Lázárné (magyar főkötő), dr. *Dömötör* Kálmáné (La France rózsza), *Pollák* Illésné (aranyvirág), *Fuchs* Kálmáné (tearózsza), dr. *Lemberger* Árminné (vörös bársony rózsza) valamint *Weidinger* Richárdné, *Gyarmati* Emilné, *Rothschild* Zsigmondné stb. izléses rózsafejdíszei.

Névmagyarosítás. *Sarffenberger* Lajos helybeli fűszerkereskedő úgy saját, mint kiskorú *Lajos*, *Ilona*, *Margit* és *Ernő* gyermekei család névét *Karácsonyi*-ra változtatta belügyminiszteri engedéllyel.

A bajai polgári olvasóegylet könyvtára javára 1906. évi február hó 10-én a »Bárány«

szálloda termeiben közvacsorával egybekötött táncmulatságot rendez. Személyjegy 2 kor. Családjegy 5 kor. Jegyek előre válthatók *Hübner* József és dr. *Makray* László urak gyógyszeráraiban.

Eljegyzés. *Mesner* Béla bácskészenttamási lakos eljegyezte *Türkl* Helén kisasszonyt *Bajáról*.

Nyugdíjazás. Mint igaz sajnálattal értesülünk a vasuti állomás köztisztviselőben álló főnöke *Pósta* Bertalan lejárt törvényes szolgálati ideje folytán május hó 1-ével nyugalmomba vonul. *Pósta* Bertalan távozásával a bajai publikum sokat veszít, mert benne egy előzékeny udvarias és mindenkivel szemben szives hivatal főnök megy nyugalmomba. Hiányozni fog az állomáson úgy a tisztviselőnek, mint az utazó közönségnek. Örömmel értesülünk azonban, hogy *Pósta* Bertalan nyugalmomba vonulása után is itt marad városunkban.

Közyűlés. A »Bajai Kereskedelmi és Iparbank« 1906. évi február hó 18-án tartja meg rendes évi közgyűlését.

A bajai Kath. Legény-egylet *Veress* Ilona urnót, azon alkalmából, hogy már 9-dik éve rendez az egyesület műkedvelői előadásait, e héten egy értékes szép ajándék tárggyal lepte meg.

Adomány. *Alföldy* Béla az ipartestületnek négy drb. házrészjegyet visszaajándékozta, melyért köszönetet mond az előjáróság.

A bajai ipartestület a körrel egyetemben könyvtára javára 1906. évi február hó 3-án este 8 órakor saját háza összes termeiben színelőadással egybekötött jótékonycélu zártkörű »Táncestélyt« rendez. Belépő-jegy: I. hely 2 kor., II. hely 1 kor. 60 fill. Állóhely 1 kor. Este a pénztárnál minden jegy 40 fillérral több. Jegyek előre válthatók: *Wagner* Antal és *Fischer* Béla uraknál. I-ső helyre szóló jegyek *Czérnay* Imre ipt. elnök urnál kaphatók. Felülfizetéseket köszönettel fogad és hirlapilag nyugtáz. Akik tévedésből meghívót nem kaptak, de arra igényt tartanak, jelentsék be az elnöknek. Főpróba febr. 1-én este 8 órakor. Belépő-jegy 20 fillér. — Szinre kerül a »Falu rossza«. Népszínmű 3 felvonásban. Irta: *Tóth* Ede. A díszleteket festette ifj. *Kovács* Sándor. Személyek: *Feledy* Gáspár, gazdag falusi földmivelő *Komlósi* Mihály. *Lajos*, *Csatlós* Béla, *Boriska*, *Éder* Matildka, *Bátki* Teresi árva, *Feledy* Gáspár gyámsága alatt *Ditelján* Ilonka. *Göndör* Sándor, szolgalegény *Borkovics* János. *Finum* Rózsi, menyecske *Gaáli* Irma. *Csapó*, gazdaember *Babolcsay* Károly. *Csapóné*, *Krikovszky* Annus. *Sulyokné*, *Borkovics* Jánosné. *Tarisznyásné*, *Babolcsay* Mariska. Egy öreg paraszt, *Szücs* Imre. *Megyei* csendbiztos, *Bóczy* József. *Kónya*, kántor-tanító *Gyurkity* János. *Gonosz* Pista, *bakter* *Wolf* József. *Gonoszné*, *Surányi* Józsefné. *Cserebogár* Jóska, szőlőpásztor *Rónai* László. *Cene*, cigányprimás *Szteriádi* István. *Ádus*, véncimbalmos *Scheilinger* József. *Makkhetes* koresmáros, *Majoros* *Ferencz*. *Jóska*, béres *Szigeti* *Lajos*.

A Bajai Katholikus Legényegylet az elmúlt vasárnap fényesen sikerült előadást tartott. A közkedveltségnek örvendő előadásokon oly nagy számú közönség jelent meg, hogy az egyletnek nemcsak termei, hanem még folyosója is tömve volt érdeklődőkkel. Szavatelok, monológok és felolvasás képezték az előadás tárgyát. *Wolf* József és *Timusz* Károly szavaltak, míg *Váradi* András és *László* Károly monologot adtak elő. Minden egyes alkalommal hálás elismeréssel fogadta a közönség a szereplők ügyes előadását. A felol-

vasást városunk egyik legképzettebb és minden nemes dologért lelkesülő orvosa, *Telegdi Nándor* dr. m. kir. honvéd főorvos tartotta. Korunk egyik legjobban elterjedt betegségét, a tüdővést, fejtegette könnyed, világos és mindenki által megérthető modorban. Előadta a tüdővész mibenlétét, különféle neméit, gyógyításait és az ellene való védekezést. A közönség feszült figyelemmel hallgatta az érdekes és rendkívül tanulságos előadást és az előadás után lelkesen megéljenezte a tudós orvost, ki a nemes ügy érdekében igazán jót cselekedett. Az előadást egy kis bohózat fejezte be, mely után derűs hangulatban hagyta el a közönség az egyet helyiségeit.

A Bajai Katholikus Legényegylet jan. hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következő műsorral: 1. Légy. (Monolog). Előadja *Király Géza*. 2. Szép Ilonka. Szavalja *Köbling Kálmán*. 3. A levegő. Tartja *Kiss József* tanító-képezdei tanár. 4. Tetemre hívás. Szavalja *Visegrády Lajos*. 5. A statisztika áldozata. (Monolog). Előadja *László Károly*. Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség, de egyúttal figyelemzteti is, hogy csak 20 fillér belépti díj mellett lehet megjelenni.

Öngyilkosság. *Wzentek* Lajos volt gazdálkodó, Boszniában öngyilkosságot követett el. Mint most kiderült a szerencsétlen ember már január hó 14-én lett öngyilkos. Ugy látszik nem akarta, hogy felismerjék, mert minden ismertető jelet eltüntetett. Véletlenül a kalapjában maradt egy papir foszlány, amelyen ez volt írva: »... Lajos urnak Baja (Bácsmegeye)« és megkerült egyik kezelője, amelybe bele volt nyomva »Fischer Béla női és férfi divat áruháza Baján.« A bosnyák rendőrség ebből következtette, hogy a szerencsétlen ember bajai, ami hullájának fényképével Baján meg is állapított. Ruháit és ingóságait óra, gyűrű, revolver stb. a rendőrségünk már sürgönyileg kérte a doboji rendőrhatalóságtól. A család iránt általános a részvét. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Ismét Bernschütz. *Bernschütz* József, ki elmebetegséget szimulálva a bajai közkórház elmeorvos osztályának is volt lakója, az ország különböző részében csavarog s több lopást követett el. Legutóbb Kécskeméten a 8-ik huszár ezrednél szolgáló *Scherer* Ernő főfegyvermester rokonát látogatta meg s bucsuzásul magával vitte annak sokértékű arany gyűrűt. Most körözik.

Verekedő fuvarosok. *Scherhardt* Rudolf napszámos e hó 14-én egy kéve rőzsét akart feltenni *Vidakovits* Lukács kocsjára, aki jeget szállított. Vidakovits azonban nem lévén barátja az ingyen-fuvarnak, a rőzsét ledobta a kocsiról. Emiatt összecivakodtak, aminek az lett a vége, hogy *Scherhardt* a *Vidakovits* segítségére siető *Jaszenovits* Antalt fejszével leütötte. *Jaszenovits* a balkarján súlyos természetű csonttörést szenvedett.

Tolvaj cseléd. *Human* Antalné szül. *Gabler* Teréz szakácsnő f. hó 22-én *Schön* Ödön részére bevásárolt 5 kg. kockacukrot, $\frac{3}{4}$ kg. kávé és mosdó szappant s az után magához vette az ugyanott szolgáló *Paritty* Szidónia kabátját és boáját, továbbá *Bozsity* Mária aranygyűrűjét és 10 kor. 60 fillér készpénzt s azzal megszökött. Garán a vasuti állomáson elfogták, és a lopott tárgyakkal vissza hozták Bajára.

Az ipari munkaadó betegápolási kötelezettsége a betegsegélyzőpénztárnál való bejelentés elmulasztása esetén. A közigazgatási bíróság kimondta, hogy az ipari munkaadó, aki a nála alkalmazásban levő munkást valamely betegsegélyző pénztárnál bejelenteni elmulasztja, egyéb jogkövetkezményeken kívül a munkás megbetegedése esetén ennek gyógyköltségeit megtéríteni tartozik ugyan, ez a kötelezettsége azonban hosszabb időtartamra, mint amennyire a betegsegélyző pénztár igényjogosult tagjával szemben kötelező lett volna, ki nem terjedhet.

Előjáró választás Garán. A napokban ment véghez Garán az előjárók választása. És pedig — mint levelezőnk írja — ezzel az eredménnyel: Biró lett id. Klénáncz József, II. biró Zomborcsévics Antal, esküdtek Müller György, Minich Antal, Thuri Sebestyén, Gajtán József, Zomborcsévics József.

Hogyan mulatnak a szabadkai urak. A szabadkai Nemzeti Casinóban a napokban fényes estély volt. Ezen az estélyen énekelt és játszott hegedűn amagyar dal és magyar zene egyik legjelesebb mestere, *Fráter* Loránt huszárszázados. A derék, népszerű katona gyűjtő éneke annyira fölhevítette a szabadkai urakat, hogy szombat estétől hétfőre virradó éjjelig mulattak. Örömet elmulattak volna még napokig is, ha a szabadkai üzletekben összevásárolt jobb pezsgők készlete, mintegy 400 üveggel, el nem fogyott volna.

Ezer korona a pénzhamisítók fejére. A pénzügyminiszter körrendeletben hívta fel a közönség figyelmét az ezüst- és nikkelpénzek átvételénél való óvatosságra. 1897-ben főleg az egyforintos tallérokat hamisították, míg 1902. óta az egykoronás, 1903. július óta pedig az ötkoronásokra is kiterjedt a hamisítás. A hamisítványok forgalombahozatala egyre terjed. A hamispénzek késsel könnyen vághatóak, felületük érdes, homályos és betűik elmosódtak. A felirat: Bizalmam az ősi erényben, teljesen hiányzik, vagy az érmébe öntve teljesen elmosódott. Ismertető jelei tehát: szürke szín, zsiros tapintat, csekélyebb súly, érdes felület és hiányos felirat. Aki a hamisítók nyomára vezet a hatóságokat, az a pénzügyminisztériumtól ezer korona jutalmat kap.

Hírek az egyházmegyéből. Kápláni minőségben áthelyeztetettek: Anisics Jenő Bácsból Bajmokra, Pótz György Bácsszentivánról Palánkára és Weinert Péter Palánkáról Bácsszentivánra. — Göbölös Ignác moholi kiltéri tanító a belére, Patyi János pedig a nevezettnek helyére tanítónak előléptetett, illetve megválasztott.

Országos színészeti szépségverseny. A Színház és Műt. című kitűnően szerkesztett szépirodalmi és színművészeti szaklap országos szépségversenyt rendez. A rendezés módja és az ezzel kapcsolatos egyéb körülmények fölötté érdekesek. A versenyben — mint halljuk — bácskaiak is részt vesznek. A részletes ismertetést a nevezett lap legközelebbi száma nyújtja.

Elégett gyermek. Ujvidékről jelentik: Borzalmas tűzhalálnak esett áldozatul Tóth Istvánné 5 éves kis leánykája: Tóth Zsuzsána. Az anya, aki a Futtaki-utca 6. szám alatti házában lakik, hazuról eltávozott és a kis leányát őrizetlenül otthon hagyta. Eközben a

kis Zsuzsána a kályhánál játszadozott, de vesztére, mert a kályhából kieső parázs meggyújtotta a kisleány ruháját, mely lángot fogott és a kisleányt teljesen elhamvasztotta. Amikor Tóth Istvánné hazajött, iszonyú kép tárult eléje, kis leányának izzó, elhamvadt holttestét találta a kályha mellett elterülve. A gyorsan előhívott orvosi segély már csak a halált konstátálta. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, mely kiderítette, hogy az anyát gondatlanság nem terheli.

Kivándorlás megyénkből. E hó 20-án Zombor vidékéről 300 erőteljes munkabíró férfi vándorolt ki via Brod-Fiume Amerikába. E férfiak nagyobb része németek, köztük néhány szerb és tót is. Mindnyájan a zombori vasut állomásról indultak el tengerentuli utjukra.

1906. Az új esztendő közönséges vagyis nem szökő év, (a február hónap 28 napos.) A különböző időszámítás szerint: 7414—7415. a bizanci éra szerint. 6519-ik a Julián-féle időszámítás szerint. 5666-5667-ik a zsidó korszámítás szerint. 1323-1324-ik a török éra (hedsra szerint, kezdete május 1.) Az oroszok 13 nappal hátrább vannak, azoknál 14-én kezdődik az újév. 1019-ik a honfoglalás óta, 605-ik az Árpádok kihalta óta, 380-ik a mohácsi vész — 58-ik a népképviselői alkotmány behozatala és 39-ik a »kiegyezés« óta. 2-ik esztendő, melyben a nemzeti pártok vannak többségben az országgyűlésen, s ugyancsak a 2-ik esztendő, melyben az országgyűlés nem szerepelhet. Vajjon! mit fog hozni? Hozz-e vajjon olyan békét mint az 1906-iki? Nem lesz-e vajjon oly meddő, mint elődje, az 1905-ik, mely vérmes reményekkel vajudott és keserűséget szült? Mindezekre a válasz segíts magadon, és az Isten is megsegít.

A Független Magyarország márczius 15-iki ünnepi száma. A végtelenül huzódó politikai válság, a nemzetet ért súlyos megpróbáltatások korszakában fokozottan nagy ünnepe lesz a magyar népnek márczius 15-ike. A »Független Magyarország«, a nemzet lelkiismeretének ez az állhatatos ébrentartója, e napot arra használja föl, hogy a nemzeti követelések után való vágyat és lelkesedést, a negyvennyolcas idők példájával is megerősítse. A magyar hírlapírásban eddig egyedülálló ünnepi ujságszámban akarja a »Független Magyarország« ez óhaját megvalósítani. A köteteknek megfelelő lapszám a nagy évfordulónak legpompásabb emlékműve lesz. Az ellenzéki pártok nagynevű vezéreiből, az összes függetlenségi képviselők politikai cikkeikkel, a tegyiválóbb magyar írók szépirodalmi dolgozataikkal, a lap jelestollú dolgozótársai pedig aktuális és a szabadságharc idejéből vett események tárgyalásával teszik kiválónak a lap márczius 15-iki gyönyörű illusztrációkkal ékesített ünnepi számát, a mely egyszersmind a nyomdatechnikának is remeke lesz. A 250 oldal meghaladó impozáns ujságszámot a »Független Magyarország«-nak úgy régi, mint ujonnan belépő összes előfizetői rendes lapszámként ingyen kapják, míg a nem előfizetők 1 korona összegnek bélyegben, vagy postautalványon való előleges beküldése után kaphatják meg a »Független Magyarország« kiadóhivatalától (Budapest, Erzsébet-körut 50.) Vasuti állomások, dohánytözsdék és egyéb lapelárusítók szintén csakis a meghatározott 1 korona előre való beküldése mellett tarthatnak igényt e lapszámra.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Katonai lóvásár. A közös hadügyminiszter sulyt helyez arra, hogy katonai célra alkalmas három éves csikókat közvetlenül a tenyésztőktől szerezzék a lóavató bizottságok. Ez okból felkéri a gazdákat, hogy jelentsék be azokat az eladó csikókat, a melyek jövő év tavaszán lesznek 3 évesek. Legalább 157 centiméter magasnak kell lenni s háts lónak megkivántató jóvérű, természetű és korrekt járásúnak. A lóavató bizottságok a bejelentések alapján a gazdasági egyesületekkel karöltve fogják kijelölni azokat a helyeket, a hol annak idején a lovakat elő kell vezetni. A lóavató bizottságok az alkalmas lovat nyomban megveszik és pedig darabonként 500—650 koronáért.

Közérdekű rendelet. Felsőbb rendeletre utasították az összes italmérőket, társas egyesületeket és köröket, hogy helyiségekben, a hol tömegesebben fordul meg a közönség, köpő csészéket alkalmazzanak a tüdővész terjedését meggátlandó. Az italmérésekben, e rendelet szerint annyi köpőcsésze helyezendő el, ahány vendég-asztal van. Társaskörökben pedig minden sarokba. Iskolába pedig ahány terem vagy szoba van. Ezenkívül felhívás lesz küldve minden nyilvános helyiségnek ki-függesztés végett. Csak azután meglegyen az ellenőrzés is!

Roppant érdeklődés nyilvánul egy új, csúzellenes szer iránt, melyet a Székely-havasok alján található édesvízi szivacsból készít Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgyön 170. szám. Ez a törvényesen védett »Indaszesz«, melynek hatásáról a legelőkelőbb orvosok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Kik közsvény, csúz, tag-szagatás stb. betegségben szenvednek, saját érdekükben használják az »Indaszesz«-t, mely 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt kapható.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűviz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és említésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmúlja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

Közgazdaság.

A fegyencipar.

Kisiparosainkat — fájdalom — minden oldalról nyomja, húzza, sújtja az áldatlan konkurrenciára. Minden felől rávicsorgatja rémes fogait az a verseny, a melylyel legnagyobb szorgalma, törekvése, kitartása és elsőrendű munkája mellett sem képes megküzdeni. Itt a gyáripar, a nagyvállalkozás, ott az osztrák ipar, emitt a kontár és másutt a fegyencipar telepedik mellé, úgy, hogy nehezen tud lélekzen, munkája meddő marad és emelkedni hasztalan próbálkozik, visszahanyatlak.

Érzékenyen nagy versenytársa kisiparosainknak a fegyencipar, melylyel valóban lehetetlenség a versenyt felvenni. Régi panasza már kisiparosainknak, hogy szüntessék meg avagy hathatósan szállítsák le a fegyencipart, mert nyilvánvaló, hogy oly mennyiségben és oly árban nem tudnak cikkeket előállítani kisiparosaink.

A fegyházakban meg száz és száz rabot oktatnak ki egyes iparágakra és ezek nagy szorgalommal állítják elő produktumaikat s az állam azután szépen túlad rajtuk, nem-bánva azt, hogy egy csomó családos ember szájából ezuttal kiveszi a falatot.

A kisiparosok számtalanszor felirtak már ebben az ügyben a kereskedelemügyi miniszterhez a fegyencipar megszüntetése tárgyában s vajjon volt-e fogantatja? Nem.

Foglalkoztassák a fegyenceket olyan iparágak körül, a mik semmiféle kártékony hatással, semminő konkurrenciával nem bírnak a kisiparosok által folytatott munkákkal szemben. Hisz van számos oly iparág, melyet még kevésbé űznek az életben és ha nagyobb lendületet vesz, csak előnyére válhatik iparunkra s ezen iparágak kultiválására jobb közegeket a fegyenceknél nem lehet találni, miután az állam fennhatósága alatt készülnének e cikkek és a raboknak nem kell félniök, vajjon kelendő lesz-e a portéka, avagy sem.

De ne folytassunk oly iparágat, melylyel ezer meg ezer szegény ember keresi meg kenyerét, mert csupán ezen iparágat sajátította el, úgyszólván gyermekkorában s más-sal nem tudná magát fenntartani, más munkához nem ért s kénytelen-kelletlen ráfanyalodni mesterségére, mely téren csak boldogulna valahogy szakképzettsége, jó munkája révén, ha nem állana szemközt vele a nagy és veszélyes konkurrenciára, a mit nem tud legyűrni. Az illetékes köröknek be kell látniök, hogy erős versenyt folytat a fegyencipar ellenünk s ezért módját kell találniök, hogy ezen sérelmet valahogy orvosolják, mert kedvét szegik a sok munkakedvelő, szorgalmas iparos embernek s ez nagy veszteséget jelent magára iparunkra is.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. V. Budapest. Levelét — kissé ingerült hangja ellenére — egész terjedelmében közöljük, hogy megtehes-sük rá észrevételeinket.

Tisztelt Szerkesztőség!

A napokban dolgóm akadt Baján a bíróságnál. A Központiba szálltam, s este ugy éjfélig olvastam a „Technika Vivmányai“ c. műből, majd elszenderedtem. Álomból irtózatossá, szünni nem akaró dörömbölés vert fel. Szentül hittem, hogy főispánt installálnak és nem tudnak bejutni a városházába. Vágytam élvezni az izgató látványt, rohanok az ablakhoz, hát ime:

„Egy, csak egy legény van talpon a vidéken,
Meddig a szem ellát pusztá földön, égen.“

Az az egy legény kegyetlenül döngette egy szemközt háznak a kapuját. Bizvást be akart menni, s e szándékát a 15 fokos hidegre való tekintettel csak dicséretes-nek nevezhettem. De im, a huszadik században, a technika vivmányainak korszakában, akadhat város helyen, egy jobb fajta utcában uriház, melynek még csak egy közönséges drót-csengettyűje sincsen! Önök ugyan igen előre vannak Baján, hol az elkésett ember a muriról hazaballagva, a cölöpépítmények korszakában emlékeztető módon döngetéssel adhatja csak tudtára hazaérkezését hozzátartozóinak, no meg az egész városnegyed-nek, hol az álmukból kiméltlenül felébredtett igazhi-vők ajkáról nem a legbarátságosabb kívánatok honorálják az éjjeli csendzavarást. S a rend- és csendőrség meg nem hallaná egy világért sem, ha 25 percig dörömböl is a polgártárs, míg beeresztik. Jó világ járhat ott a betörőkre, kik csendben dolgoznak, ha a nagy lármára sem reagál az éber őrség.

Tisztelettel **Dr. Berkes Vilmos,**
felső keresk. akad. tanár.

Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk arról, hogy a Központi táján tényleg van egy olyan ház, melynek az udvar felől lakó tulajdonosai villamos és egyéb csöngettyű híján tényleg kapuzörgetéssel keltik fel éjjel egymást és a környéket. Ámde, tisztelt Uram, ez eset egyedül áll Baján a belvárosban; egyes, sőt egyedüli eset-től pedig nem szabad Önnek következtetést vonnia az egész város kulturális színvonalára, haladására vagy hátramaradására. Ami pedig azt illeti, hogy minő világ jár itt a betörőkre, csak annyit felelünk: tessék megpróbálni és aztán itélni.

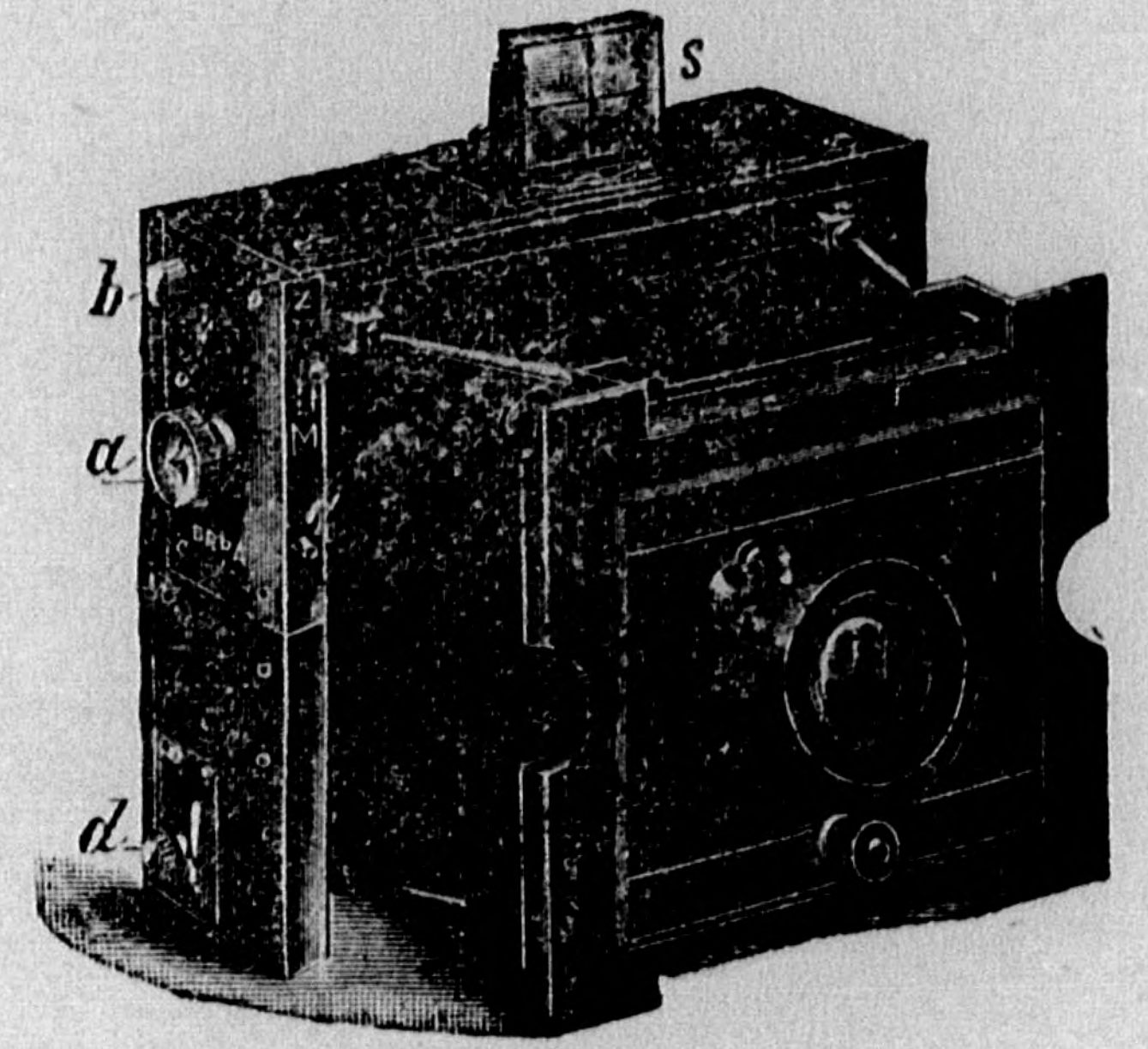
Hirdetések

— felvételnek e lap kiadóhivatalában. —

A fényképező gépek királya

az ezen ábrán látható

„COLLAPSE“

elnevezésű kamera, melynek pillanatzárója $\frac{1}{2000}$ másodpercnyi gyorsaságra szabályozható s amelylyel a madarat röptében, avagy leggyorsabban robogó vonatot sikerrel lehet lefotografálni.

A gép összes felszereléseivel kapható:

Ifj. Wagner Antal
könyvkereskedőnél BAJÁN.

A REKLÁM

A Handó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az életető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő
Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések és tervezetek ingyen!

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett, mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók

vasást városunk egyik legképzettebb és minden nemes dologért lelkesülő orvosa, *Telegdi Nándor* dr. m. kir. honvéd főorvos tartotta. Korunk egyik legjobban elterjedt betegségét, a tüdővést, fejtegette könnyed, világos és mindenki által megérthető modorban. Előadta a tüdővész mibenlétét, különféle nemét, gyógyításait és az ellene való védekezést. A közönség feszült figyelemmel hallgatta az érdekes és rendkívül tanulságos előadást és az előadás után lelkesen megéljenezte a tudós orvost, ki a nemes ügy érdekében igazán jót cselekedett. Az előadást egy kis bohózat fejezte be, mely után derűs hangulatban hagyta el a közönség az egyet helyiségeit.

A Bajai Katholikus Legényegylet jan. hó 28-án, vasárnap délután 5 órakor szabad előadást tart a következő műsorról: 1. Légy. (Monolog). Előadja *Király Géza*. 2. Szép Ilonka. Szavalja *Köbling Kálmán*. 3. A levegő. Tartja *Kiss József* tanító-képezdei tanár. 4. Tetenre hívás. Szavalja *Visegrády Lajos*. 5. A statisztika áldozata. (Monolog). Előadja *László Károly*. Az érdeklődő közönséget ez uton is tisztelettel meghívja az elnökség, de egyúttal figyelmezteti is, hogy csak 20 fillér belépti díj mellett lehet megjelenni.

Öngyilkosság. *Wzentek* Lajos volt gazdálkodó, Boszniában öngyilkosságot követett el. Mint most kiderült a szerencsétlen ember már január hó 14-én lett öngyilkos. Ugy látszik nem akarta, hogy felismerjék, mert minden ismertető jelet eltüntetett. Véletlenül a kalapjában maradt egy papír foszlány, amelyen ez volt írva: »... Lajos urnak Baja (Bácsmegeye)« és megkerült egyik kezelője, amelybe bele volt nyomva »Fischer Béla női és férfi divat áruháza Baján.« A bosnyák rendőrség ebből következtette, hogy a szerencsétlen ember bajai, ami hullájának fényképével Baján meg is állapított. Ruháit és ingóságait óra, gyűrű, revolver stb. a rendőrségünk már sürgönyileg kérte a doboji rendőrhatalóságtól. A család iránt általános a részvét. Az öngyilkosság oka ismeretlen.

Ismét Bernschütz. *Bernschütz* József, ki elmebetegséget szimulálva a bajai közkórház elmeorvos osztályának is volt lakója, az ország különböző részében csavarog s több lopást követett el. Legutóbb Kecskeméten a 8-ik huszár ezrednél szolgáló *Scherer* Ernő főfegyvermester rokonát látogatta meg s bucsuzásul magával vitte annak sokértékű arany gyűrűt. Most körözik.

Verekedő fuvarosok. *Scherhardt* Rudolf napszámos e hó 14-én egy kéve rőzsét akart feltenni *Vidákovits* Lukács kocsjára, aki jeget szállított. Vidákovits azonban nem lévén barátja az ingyen-fuvarnak, a rőzsét ledobta a kocsiról. Emiatt összecivakodtak, aminek az lett a vége, hogy *Scherhardt* a *Vidákovits* segítségére siető *Jaszenovits* Antalt fejszével leütötte. *Jaszenovits* a balkarján súlyos természetű csonttörést szenvedett.

Tolvaj cseléd. *Human* Antalné szül. *Gabler* Teréz szakácsnő f. hó 22-én *Schön* Ödön részére bevásárolt 5 kg. kockacukrot, $\frac{3}{4}$ kg. kávé és mosdó szappant s az után magához vette az ugyanott szolgáló *Paritty* Szidónia kabátját és boáját, továbbá *Bozsity* Mária aranygyűrűjét és 10 kor. 60 fillér készpénzt s azzal megszökött. Garán a vasuti állomáson elfogták, és a lopott tárgyakkal vissza hozták Bajára.

Az ipari munkaadó betegápolási kötelezettsége a betegsegélyzőpénztárnál való bejelentés elmulasztása esetén. A közigazgatási bíróság kimondta, hogy az ipari munkaadó, aki a nála alkalmazásban levő munkást valamely betegsegélyző pénztárnál bejelenteni elmulasztja, egyéb jogkövetkezményeken kívül a munkás megbetegedése esetén ennek gyógyköltségeit megtéríteni tartozik ugyan, ez a kötelezettsége azonban hosszabb időtartamra, mint amennyire a betegsegélyző pénztár igényjogosult tagjával szemben kötelező lett volna, ki nem terjedhet.

Előljáró választás Garán. A napokban ment véghez Garán az előljárók választása. És pedig — mint levelezőnk írja — ezzel az eredménnyel: Biró lett id. Klénáncz József, II. biró Zomboresevics Antal, esküdtek Müller György, Minich Antal, Thuri Sebestyén, Gójtán József, Zomboresevics József.

Hogyan mulatnak a szabadkai urak. A szabadkai Nemzeti Casinóban a napokban fényes estély volt. Ezen az estélyen énekelt és játszott hegedűn a magyar dal és magyar zene egyik legjelesebb mestere, *Fráter* Loránt huszárszázados. A derék, népszerű katona gyújtó éneke annyira fölhevítette a szabadkai urakat, hogy szombat estétől hétfőre virradó éjjelig mulattak. Örömezt elmulattak volna még napokig is, ha a szabadkai üzletekben összevásárolt jobb pezsgők készlete, mintegy 400 üveggel, el nem fogyott volna.

Ezer korona a pénzhamisítók fejére. A pénzügyminiszter körrendeletben hívta fel a közönség figyelmét az ezüst- és nikkelpénzek átvételénél való óvatosságra. 1897-ben főleg az egyforintos tallérokat hamisították, míg 1902. óta az egykoronás, 1903. július óta pedig az ötkoronásokra is kiterjedt a hamisítás. A hamisítványok forgalombahozatala egyre terjed. A hamispénzek késsel könnyen vágathatók, felületük érdes, homályos és betűik elmosódtak. A felirat: Bizalmam az ősi erényben, teljesen hiányzik, vagy az érmébe öntve teljesen elmosódott. Ismertető jelei tehát: szürke szín, zsiros tapintat, csekélyebb súly, érdes felület és hiányos felirat. Aki a hamisítók nyomára vezet a hatóságokat, az a pénzügyminisztériumtól ezer korona jutalmat kap.

Hírek az egyházmegyéből. Kápláni minőségben áthelyeztetettek: Anisics Jenő Bácsból Bajmokra, Pótz György Bácsszentivánról Palánkára és Weinert Péter Palánkáról Bácsszentivánra. — Göbölös Ignác moholi külterti tanító a belére, Patyi János pedig a nevezettnek helyére tanítónak előléptetett, illetve megválasztott.

Országos színészeti szépségverseny. A Színház és Műt. című kitűnően szerkesztett szépirodalmi és színművészeti szaklap országos szépségversenyt rendez. A rendezés módja és az ezzel kapcsolatos egyéb körülmények fölötté érdekesek. A versenyben — mint halljuk — bácskaiak is részt vesznek. A részletes ismertetést a nevezett lap legközelebbi száma nyújtja.

Elégett gyermek. Ujvidékről jelentik: Borzalmas tűzhalálnak esett áldozatul Tóth Istvánné 5 éves kis leánykája: Tóth Zsuzsána. Az anya, aki a Futtaki-utca 6. szám alatti házában lakik, hazulról eltávozott és a kis leányát őrizetlenül otthon hagyta. Eközben a

kis Zsuzsána a kályhánál játszadozott, de vesztére, mert a kályhából kieső parázs meggyújtotta a kisleány ruháját, mely lángot fogott és a kisleányt teljesen elhamvasztotta. Amikor Tóth Istvánné hazajött, iszonyú kép tárult eléje, kis leányának izzó, elhamvadt holttestét találta a kályha mellett elterülve. A gyorsan előhívott orvosi segély már csak a halált konstátálta. A rendőrség nyomban megindította a vizsgálatot, mely kiderítette, hogy az anyát gondatlanság nem terheli.

Kivándorlás megyénkbeli. E hó 20-án Zombor vidékéről 300 erőteljes munkabíró férfi vándorolt ki via Brod-Fiume Amerikába. E férfiak nagyobb része németek, köztük néhány szerb és tót is. Mindnyájan a zombori vasut állomásról indultak el tengerentuli utjukra.

1906. Az új esztendő közönséges vagyis nem szökő év, (a február hónap 28 napos.) A különböző időszámítás szerint: 7414—7415. a bizanci éra szerint. 6519-ik a Julián-féle időszámítás szerint. 5666-5667-ik a zsidó korszámítás szerint. 1323-1324-ik a török éra (hedsra szerint, kezdete május 1.) Az oroszok 13 nappal hátrább vannak, azoknál 14-én kezdődik az újév. 1019-ik a honfoglalás óta, 605-ik az Árpádok kihaltá óta, 380-ik a mohácsi vész — 58-ik a népképviselői alkotmány behozatala és 39-ik a »kiegyezés« óta. 2-ik esztendő, melyben a nemzeti pártok vannak többségben az országgyűlésen, s ugyancsak a 2-ik esztendő, melyben az országgyűlés nem szerepelhet. Vajjon! mit fog hozni? Hozz-e vajjon olyan békét mint az 1906-iki? Nem lesz-e vajjon oly meddő, mint elődje, az 1905-ik, mely vérmes reményekkel vajudott és keserűséget szült? Mindezekre a válasz segíts magadon, és az Isten is megsegít.

A Független Magyarország március 15-iki ünnepi száma. A végtelenül huzódó politikai válság, a nemzetet ért súlyos megpróbáltatások korszakában fokozottan nagy ünnepe lesz a magyar népnek március 15-ike. A »Független Magyarország«, a nemzet lelkiismeretének ez az állhatatos ébrentartója, e napot arra használja föl, hogy a nemzeti követelések után való vágyat és lelkesedést, a negyvennyolcas idők példájával is megerősítse. A magyar hírlapírásban eddig egyedülálló ünnepi ujságszámban akarja a »Független Magyarország« ez óhaját megvalósítani. A köteteknek megfelelő lapszám a nagy évfordulónak legpompásabb emlékműve lesz. Az ellenzéki pártok nagynevű vezéreiből, az összes függetlenségi képviselők politikai cikkeikkel, a tegyiválóbb magyar írók szépirodalmi dolgozataikkal, a lap jelestollú dolgozótársai pedig aktuális és a szabadságharc idejéből vett események tárgyalásával teszik kiválónak a lap március 15-iki gyönyörű illusztrációkkal ékesített ünnepi számát, a mely egyszersmind a nyomdatechnikának is remeke lesz. A 250 oldalt meghaladó impozáns ujságszámot a »Független Magyarország«-nak úgy régi, mint újonnan belépő összes előfizetői rendes lapszámként ingyen kapják, míg a nem előfizetők 1 korona összegnek bélyegben, vagy postautalványon való előleges beküldése után kaphatják meg a »Független Magyarország« kiadóhivatalától (Budapest, Erzsébet-körut 50.) Vasuti állomások, dohánytözsdék és egyéb lapelárusítók szintén csakis a meghatározott 1 korona előre való beküldése mellett tarthatnak igényt e lapszámba.

FERENCZ JÓZSEF KESERŰVIZ

az egyedül elismert kellemes ízű természetes hashajtószer.

Katonai lóvásár. A közös hadügyminiszter sulyt helyez arra, hogy katonai célra alkalmas három éves csikókat közvetlenül a tenyésztőktől szerezzék a lóavató bizottságok. Ez okból felkéri a gazdákat, hogy jelentsék be azokat az eladó csikókat, a melyek jövő év tavaszán lesznek 3 évesek. Legalább 157 centiméter magasnak kell lenni s háts lónak megkivántató jóvérű, természetű és korrekt járásúnak. A lóavató bizottságok a bejelentések alapján a gazdasági egyesületekkel karöltve fogják kijelölni azokat a helyeket, a hol annak idején a lovakat elő kell vezetni. A lóavató bizottságok az alkalmas lovat nyomban megveszik és pedig darabonként 500—650 koronáért.

Közérdekű rendelet. Felsőbb rendeletre utasították az összes italmérőket, társas egyesületeket és köröket, hogy helyiségekben, a hol tömegesebben fordul meg a közönség, köpő csészéket alkalmazzanak a tüdővész terjedését meggátlandó. Az italmérésekben, e rendelet szerint annyi köpőcsésze helyezendő el, ahány vendég-asztal van. Társaskörökben pedig minden sarokba. Iskolába pedig ahány terem vagy szoba van. Ezenkívül felhívás lesz küldve minden nyilvános helyiségnek ki-függesztés végett. Csak azután meglegyen az ellenőrzés is!

Roppant érdeklődés nyilvánul egy új, csúzellenes szer iránt, melyet a Székely-havasok alján található édesvízi szivacsból készít Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgyön 170. szám. Ez a törvényesen védett »Indaszesz«, melynek hatásáról a legelőkelőbb orvosok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Kik közsvény, csúz, tag-szagatás stb. betegségben szenvednek, saját érdekükben használják az »Indaszesz«-t, mely 2 és 1 koronás üvegekben mindenütt kapható.

Orvosi körökben már rég ismert tény, hogy a **Ferencz József keserűvíz** valamennyi hasonló vizet, tartós hashajtó hatása és emlitésre méltó kellemes ízénél fogva, már kis adagban is tetemesen felülmulja. Kérjünk határozottan »Ferencz József« keserűvizet.

Közgazdaság.

A fegyencipar.

Kisiparosainkat — fájdalom — minden oldalról nyomja, húzza, sújtja az áldatlan konkurrenciára. Minden felől rávicsorgatja rémes fogait az a verseny, a melylyel legnagyobb szorgalma, törekvése, kitartása és elsőrendű munkája mellett sem képes megküzdeni. Itt a gyáripar, a nagyvállalkozás, ott az osztrák ipar, emitt a kontár és másutt a fegyencipar telepedik mellére, úgy, hogy nehezen tud lélekzen, munkája meddő marad és emelkedni hasztalan próbálkozik, visszahanyatlik.

Érzékenyen nagy versenytársa kisiparosainknak a fegyencipar, melylyel valóban lehetetlenség a versenyt felvenni. Régi panasza már kisiparosainknak, hogy szüntessék meg avagy hathatósan szállítsák le a fegyencipart, mert nyilvánvaló, hogy oly mennyiségben és oly árban nem tudnak cikkeket előállítani kisiparosaink.

A fegyházakban meg száz és száz rabot oktatnak ki egyes iparágakra és ezek nagy szorgalommal állítják elő produktumaikat s az állam azután szépen túiad rajtuk, nem-bánva azt, hogy egy csomó családos ember szájából ezuttal kiveszi a falatot.

A kisiparosok számtalanszor felirtak már ebben az ügyben a kereskedelemügyi miniszterhez a fegyencipar megszüntetése tárgyában s vajjon volt-e fogantatja? Nem.

Foglalkoztassák a fegyenceket olyan iparágak körül, a mik semmiféle kártékony hatással, semminő konkurrenciával nem bírnak a kisiparosok által folytatott munkákkal szemben. Hisz van számos oly iparág, melyet még kevésbé űznek az életben és ha nagyobb lendületet vesz, csak előnyére válhatik iparunkra s ezen iparágak kultiválására jobb közeget a fegyenceknél nem lehet találni, miután az állam fennhatósága alatt készülnének e cikkek és a raboknak nem kell félniök, vajjon kelendő lesz-e a portéka, avagy sem.

De ne folytassunk oly iparágat, melylyel ezer meg ezer szegény ember keresi meg kenyerét, mert csupán ezen iparágat sajátította el, úgyszólván gyermekkorában s mással nem tudná magát fenntartani, más munkához nem ért s kénytelen-kelletlen ráfanyalodni mesterségére, mely téren csak boldogulna valahogy szakképzettsége, jó munkája révén, ha nem állana szemközt vele a nagy és veszélyes konkurrenciára, a mit nem tud legyűrni. Az illetékes köröknek be kell látniök, hogy erős versenyt folytat a fegyencipar ellenünk s ezért módját kell találniök, hogy ezen sérelmet valahogy orvosolják, mert kedvét szegik a sok munkakedvelő, szorgalmas iparos embernek s ez nagy veszteséget jelent magára iparunkra is.

Szerkesztői üzenetek.

Dr. B. V. Budapest. Levelét — kissé ingerült hangja ellenére — egész terjedelmében közöljük, hogy megteheszük rá észrevételeinket.

Tisztelt Szerkesztőség!

A napokban dolgóm akadt Baján a bíróságnál. A Központiba szálltam, s este úgy éjfélig olvastam a „Technika Vivmányai“ c. műből, majd elszenderedtem. Álomból irtózatossá, szünni nem akaró dörömbölés vert fel. Szentül hittem, hogy főispánt installálnak és nem tudnak bejutni a városházába. Vágytam élvezni az izgató látványt, rohanok az ablakhoz, hát ime:

„Egy, csak egy legény van talpon a vidéken,
Meddig a szem ellát pusztá földön, égen.“

Az az egy legény kegyetlenül döngette egy szemközt háznak a kapuját. Bizvást be akart menni, s e szándékát a 15 fokos hidegre való tekintettel csak dicséretesnek névezhettem. De im, a huszadik században, a technika vivmányainak korszakában, akadhat város helyen, egy jobb fajta utcában uriház, melynek még csak egy közönséges drót-csengettyűje sincsen! Önök ugyan igen előre vannak Baján, hol az elkésett ember a muriról hazaballagva, a cölöpépítmények korszakában emlékeztető módon döngetéssel adhatja csak tudtára hazaérkezését hozzátartozóinak, no meg az egész városnegyednek, hol az álmukból kiméltlenül felébresztett igazhívők ajkáról nem a legbarátságosabb kívánatok honorálják az éjjeli csendzavarást. S a rend- és csendőrség meg nem hallaná egy világért sem, ha 25 percig dörömböl is a polgártárs, míg beeresztik. Jó világ járhat ott a betörőkre, kik csendben dolgoznak, ha a nagy lármára sem reagál az éber őrség.

Tisztelettel **Dr. Berkes Vilmos,**
felső keresk. akad. tanár.

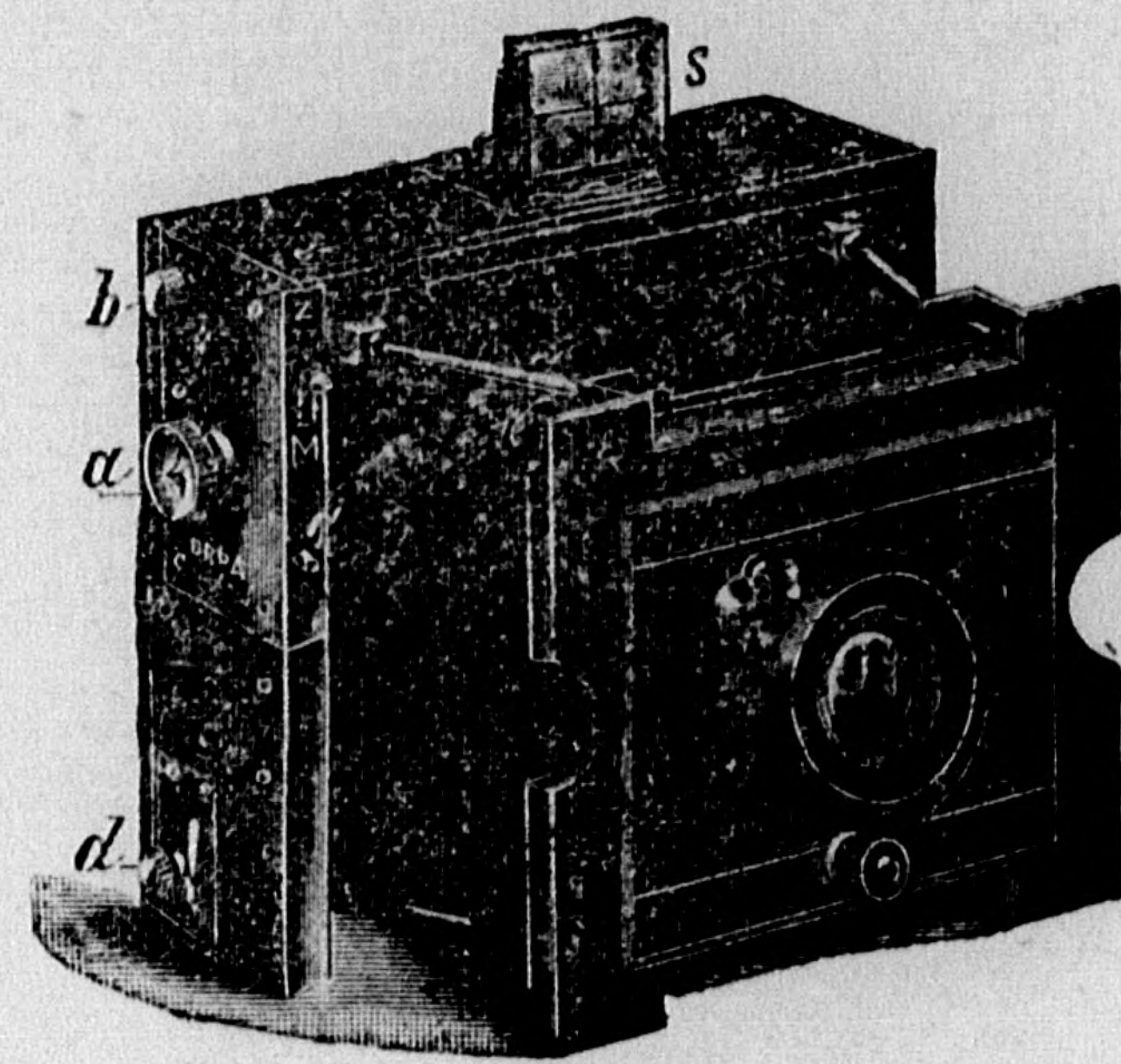
Utána jártunk a dolognak és meggyőződünk arról, hogy a Központi táján tényleg van egy olyan ház, melynek az udvar felől lakó tulajdonosai villamos és egyéb csöngettyű híján tényleg kapuzörgetéssel keltik fel éjjel egymást és a környéket. Ámde, tisztelt Uram, ez eset egyedül áll Baján a belvárosban; egyes, sőt egyedüli esettől pedig nem szabad Önnek következtetést vonnia az egész város kulturális színvonalára, haladására vagy hátramaradására. Ami pedig azt illeti, hogy minő világ jár itt a betörőkre, csak annyit felelünk: tessék megpróbálni és aztán itélni.

Hirdetések

— felvételnek e lap kiadóhivatalában. —

A fényképező gépek királya

az ezen ábrán látható

„COLLAPSE“

elnevezésű kamera, melynek pillanatárója $\frac{1}{2000}$ másodpercnyi gyorsaságra szabályozható s amelylyel a madarat röptében, avagy leggyorsabban robogó vonatot sikerrel lehet lefotografálni.

A gép összes felszereléseivel kapható:

IFJ. WAGNER ANTAL
könyvkereskedőnél BAJÁN.

A REKLÁM

A Handó, ésszerű és ügyes reklámozás minden gyári, kereskedelmi, ipari vállalatnak, üzletnek a lelke, rugója, az éltető eleme.

Hogyan, hol és mikor hirdethető a legsikeresebben, legjobban és legolcsóbban, megtudható az

Általános Tudósító

hirdetési osztályánál

tulajdonos **LEOPOLD GYULA** szerkesztő

Budapest, VII., Erzsébet-körút 54.

ahol kiváló szakértelemmel, odaadó lelkiismeretességgel, pontossággal és olcsón eszközölnék hirdetéseket és reklámokat az összes budapesti, vidéki és külföldi lapokban és naptárakban.

Költségvetések
és tervezetek ingyen!

Könyvek részletfizetésre

ép oly előnyös fizetési feltételek mellett, mint bármely fővárosi vállalatnál

Ifj. Wagner Antal

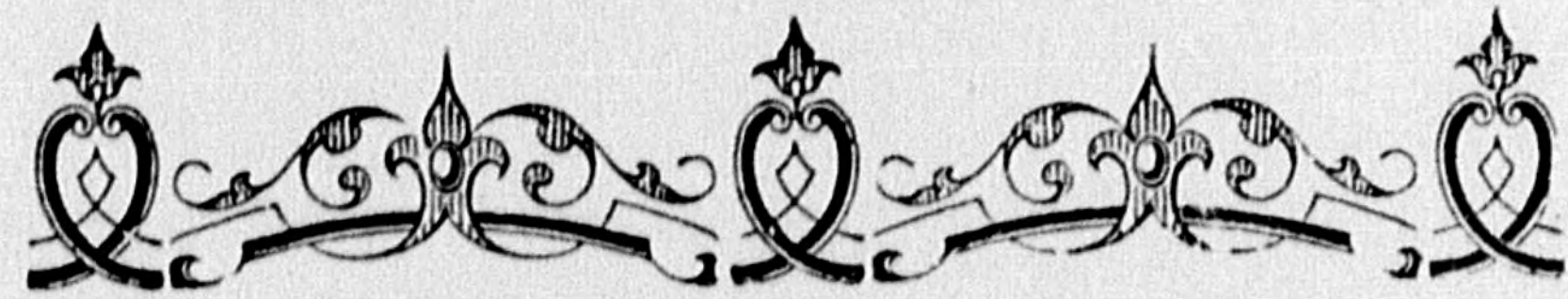
könyvkereskedésében BAJÁN kaphatók

Kész
hajfonatok és hajbetétek
kaphatók a legolcsóbb árban,
úgyszintén mindennemű

HAJMUNKÁKAT

elfogad

Loncsek József fodrász,
Baján.

Kossuth Lajos

művészi kivitelű

MELLSZOBRA

kapható

ifj. Wagner Antalnál

BAJÁN.

Ára 6 korona.

Házberbeadás, vagy eladás.

Schnitzler százados úr elköltö-
zése folytán, a Szent Antal-utca
69. szám alatti házam berbe adó
és azonnal elfoglalható, eset-
leg szabadkézből eladom.

Schleicher Antal.

Feltűnő ujdonság!

DELICE

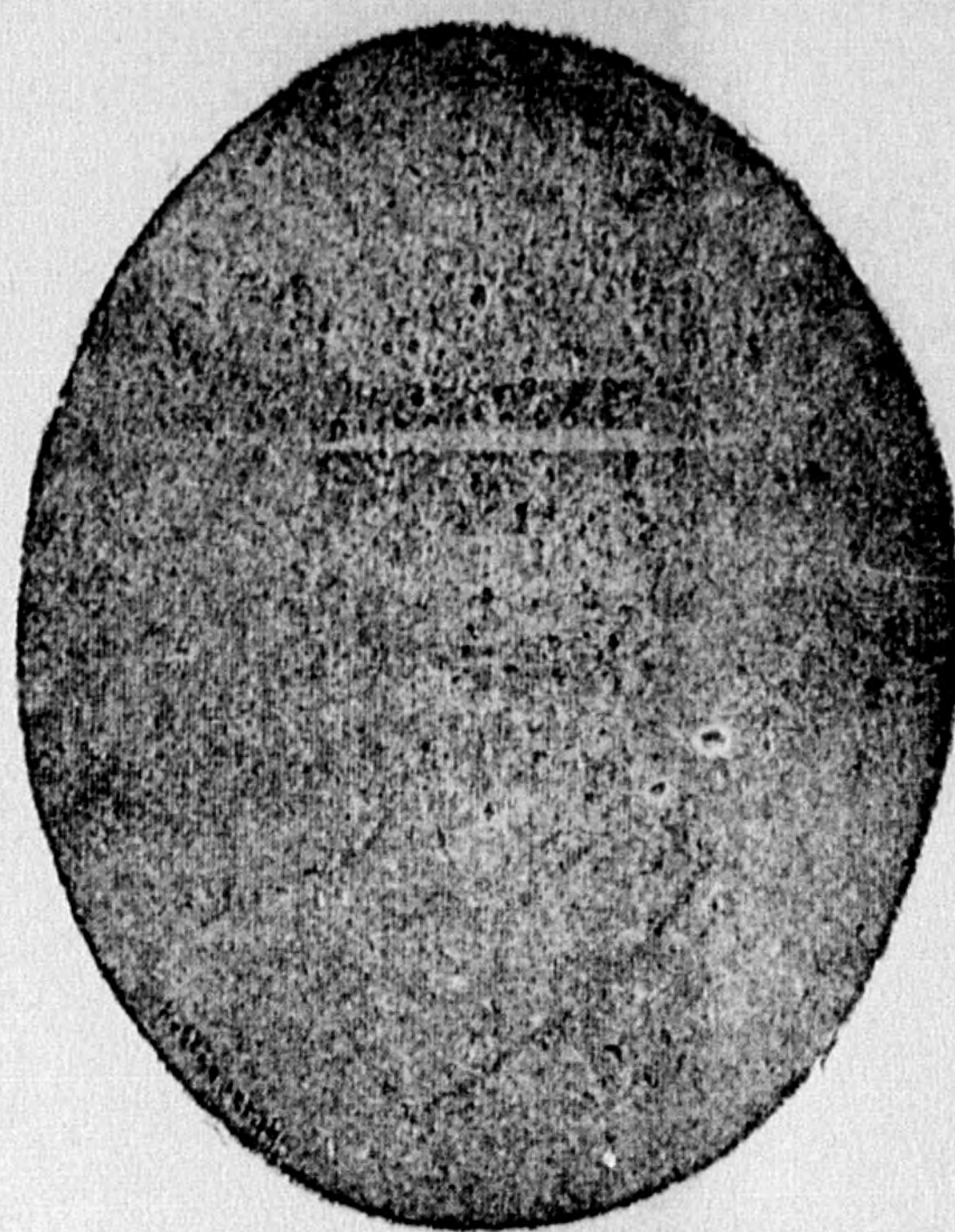
— Minden hirdetés felesleges. —

A dohányzó egyszer veszi és többé
mást nem szíhat.

Legjobb valódi francia szivarka-
papír és szivarkahüvely kapható
az ország minden
különlegességi árudájában.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Halász Béla

utódánál.

Kalapok díjtalanul vasaltatnak.

Használt régi

HEGEDŰ

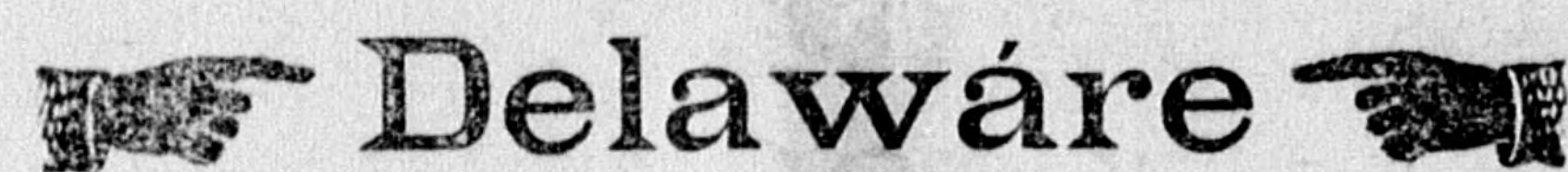
megvételre kerestetik.

Cím a kiadóhivatalban.

Szőlővessző!

A világhírű

Delawáre

adja a legjobb bort!

Öltani és permetezni nem kell!

A szőlészet kincse.

A philoxerának ellen áll!

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk
bármiknek.

Szőlőoltványok mérsékelt áron kaphatók!

Nagymennyiségű sima és gyökeres Delawáre
vessző eladás.

Cím: Szigyártó és Takáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: Alsó-Segesd.

Központi iroda: Felső-Segesd. Somogy m.

Aki kitűnő étvágyfokozó
asztali italt óhajt.

Aki gyenge, lábbadozó,

Aki ideges, álmatlan,

Aki vérszegény,

Aki sovány,

Aki szoptat,

Aki tüdőbeteg

ne mulassza el a saját érdekében a
kitűnő hatásának elismert

HERCULES
maláta-tápsör
különlegességet inni.

Kellemes ízű, bármeddig eláll, nem
romlik. Kapható minden nagyobb csemege-
fűszer-kereskedésben, kávéházban, vendéglő-
ben és a

HERCULES SÖRFÖZDE

szétküldési telepén.

Budapest, VII., Bethlen-tér 3/21. — Telefon 63-67.

Árjegyzék ingyen és bérmentve. Vidékre próbakülde-
mény 6 palack (5 kg.) postán utánvétellel.

Főraktár Baján: Deutsch M. Máttyás
cégnél.

Szén eladás.

Van szerencsém értesíteni, hogy

I. rendű porosz-szenet,
továbbá

salgótarjáni-szenet

raktáron tartok s azt a legolcsóbb
áron bocsájtom a t. közönség
rendelkezésére Szives megrende-
lést kérve, vagyok

kiváló tisztelettel

Grünwald Dávid

Kazinczy Ferenc-utca 4.

LEGFINOMABB

MAGYAR

GYÁRTMÁNYU

LEVÉLPAPIROSOK:

„RÁKÓCZI“

„ADRIA“

„EMKE“

KAPHATÓ:

IFJ. WAGNER ANTAL könyv és papirkereskedésében
BAJÁN.